

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი თსუ არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების
ინსტიტუტი საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ინსტიტუტი
ტექნიფორმი ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა
საქართველოს ვუკოლ ბერიძის სახელობის ტერმინოლოგიის ასოციაცია

II საერთაშორისო კონფერენცია ტერმინოლოგია – მემკვიდრეობა და თანამედროვეობა

თბილისი
2020

საორგანიზაციო კომიტეტი:

ნანა მაჭავარიანი (საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე), ლინდა გიორგაძე,
ქეთევან დათუკიშვილი, ლევან ვაშაკიძე, თეონა ლაფაური, ნელი მახვილაძე, ეკატერინე
ნავრო ზაშვილი, რუსუდან პაპიაშვილი, ნინო სხირტლაძე, ნათია ფუტყარაძე, ლია
ქაროსანიძე, ირაკლი ღარიბაშვილი, ნინო ღლონტი.

სარედაქციო კოლეგია:

შუქია აფრიდონიძე, ციცილო გაბესკირია, გურამ გოგიშვილი, ნინო დათეშიძე, თამარ
ვაშაკიძე, ზაალ კიკვიძე, ნანა ლოლაძე, თინათინ მარგალიტაძე, არჩილ
მაღალაშვილი, დამანა მელიქიშვილი, ნათელა მუზაშვილი, სალომე ომიაძე, მარინე
ოსაძე, სარა სლაი, ლიანა სუთიძე, რამაზ ქურდაძე, ვაჟა შენგელია, ომარ შურაძე, **თამაზ
ხმელიძე**, ინგა ჯიბუტი.

14 ნოემბერი, 2020 წელი

შეხვედრის ბმული:

<https://us02web.zoom.us/j/89931707734?pwd=b3M4cFJxUHFhZnZnpU3>

[kyWW8vNzg0QT09](https://us02web.zoom.us/j/89931707734?pwd=b3M4cFJxUHFhZnZnpU3)

9.45 – 10.00 მონაწილეთა რეგისტრაცია

10.00 - 10.30 კონფერენციის გახსნა

მისალმება

ნანა მაჭავარიანი - არნ. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორი
ალბინა აუქსორიუტე - ლიეტუვის ენის ინსტიტუტის დირექტორი

ქრისტიან გალინსკი - ინფოტერმის დირექტორი

ჰენრიკ ნილსონი, ტერმინოლოგიური მუშაობა - ნორმა და შემოქმედებითობა
რუტე კოსტა, მარია ტერეზა ძანოლა, ტერმინოლოგიის კულტურულ-ისტორიული განვითარება - ტექნიკური და სამეცნიერო ურთიერთობის მთავარი ღირებულება

შესვენება

14 ნოემბერი, 2020 წელი

შეხვედრის ბმული:

<https://us02web.zoom.us/j/89931707734?pwd=b3M4cFJxUHFnZnpuU3kyWW8vNzg0QT09>

სესიის თავმჯდომარეები: ზაალ კიკვიძე, თამაზ ხმელიძე

13.00 – 13.20

13.20 – 13.40

13.40 – 14.00

ლია ქაროსანიძე, ტერმინოლოგიის მართვის პრობლემები საქართველოში და ქართული ტერმინთბანკი

ალბინა აუქსორიუტე, ლიეტუვური ბოტანიკური ტერმინების შექმნა და განვითარება

ანა ოსტროშკი ანიჩი, ტერმინოლოგიის მართვა ხორვატიაში: Struna-სა და AirFrame-ში არსებული საავიაციო ტერმინოლოგიის შეპირისპირება

14.00 – 14.20 დავით გურგენიძე, ლევან კლიმიაშვილი, თამაზ ხმელიძე,
სამშენებლო ენციკლოპედიური ლექსიკონი (წარდგინება)

შესვენება 14.20 – 15.00

დავით გურგენიძე, ლევან კლიმიაშვილი, თამაზ ხმელიძე,

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

სამშენებლო ენციკლოპედიური ლექსიკონის წარდგინება

მშენებლობის დიდი მასშტაბები, ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნის ამოცანები დღის წესრიგში აყენებს სამშენებლო ინდუსტრიის, კერძოდ კი საშენი მასალების, კონსტრუქციების, ტექნოლოგიების, დაგეგმვის, მენეჯმენტის, გაანგარიშების მეთოდების, ხარისხის გაუმჯობესების, კონტროლის, ნაგებობების დაპროექტების, ცეცხლმედეგობის, სახანძრო უსაფრთხოების, შრომის დაცვისა და სხვათა სრულყოფას. ეს კი მჭიდროდ არის დაკავშირებული სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებასთან, ლაბორატორიული კვლევების დანერგვასთან, მეცნიერებასთან, კომპიუტერიზაციასა და, დასასრულ, სამშენებლო კადრების კვალიფიკაციის უცილობელ ზრდასთან. ყოველივე ამის მისაღწევად უპირველესი ამოცანაა, ქვეყანაში მშობლიურ ენაზე გვექონდეს მაღალი ხარისხის დარგის საცნობარო ლიტერატურა და, მათ შორის, ენციკლოპედიური სამშენებლო ლექსიკონი.

უნდა ვაღიაროთ, რომ ამჟამად განმარტებითი ლექსიკონების გამოცემის თვალსაზრისით მკვეთრად ჩამოვრჩებით იმ დონეს, რომელიც ევროპული სტანდარტებით მოეთხოვება განვითარებული მწიგნობრობის მქონე ქვეყანას და ეს ჩამორჩენა თანდათანობით გამოუსწორებელ ხასიათს იძენს. ჩვენ არ გვაქვს თანამედროვე, პროფესიული, მუდმივად განახლებადი ლექსიკონები (ბეჭდური და ელექტრონული) დასავლეთის და აღმოსავლეთის ქვეყნებთან შედარებით, ტექნიკურ დარგებში კი განმარტებითი ლექსიკონების გამოცემის საკითხიც მოსაგვარებელია.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობის ძალისხმევითა და თანადგომით სამშენებლო ფაკულტეტზე მომზადდა „სამშენებლო ენციკლოპედიური ლექსიკონი“ 5 ტომად (პროფ. დავით გურგენიძისა და პროფ. თამაზ ხმელიძის რედაქციით. ავტორები და შემდგენლები: თამაზ ხმელიძე, დავით გურგენიძე, ლევან კლიმიაშვილი, კახაბერ ხმელიძე. რეცენზენტები: პროფ. არჩილ მოწონელიძე, პროფ. ვაჟა პაპასკირი. მეცნიერ-კონსულტანტები: ნანა

მაჭავარიანი – პროფესორი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის დირექტორი; **ბაკურ გულუა** – ინჟინერ-მშენებელი, საქართველოს საპატრიარქოს განვითარების ცენტრის ხელმძღვანელი; **ავთანდილ სილაგაძე**, აკადემიკოსი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო ეკონომიკისა და ეკონომიკურ მოძღვრებათა ისტორიის კათედრის ხელმძღვანელი.

ნაშრომი მოწონებული და დამტკიცებულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს მიერ. 05.07.2019, ოქმი №2. უაკ 030.8:624, ISBN 978-9941-28-496-0 (ყველა ტომი).

ლექსიკონში თავმოყრილი და გადამუშავებულია 16189 ტერმინი, რომლებიც ეხება სამშენებლო საქმესა და მასთან მონათესავე მიმართულებებს, როგორებიცაა: არქიტექტურა, ხუროთმოძღვრება, საკულტო და საერო ნაგებობები, წყლის ინჟინერია, მენეჯმენტი, ეკონომიკა, უსაფრთხოება, სეისმომედეგობა, მექანიკა, საგანგებო სიტუაციები, გეოინჟინერია, მეტალურგია, ბიზნესი, კომპიუტერული მეცნიერება და სხვ. ტერმინების დიდ ნაწილს თან ახლავს ეტიმოლოგიური კვლევები, რომელთა ბაზისად აღებულია ოქსფორდის უნივერსიტეტის მასალები. ტერმინის განმარტების სრულყოფილად აღქმისათვის ლექსიკონში ჩართულია ფერადი სურათები და ნახაზები, რომელთა რაოდენობა შეადგენს 5112 ერთეულს.

ლექსიკონის მომზადებაში ძირითადი ავტორების გარდა მონაწილეობდა სამშენებლო ფაკულტეტის 47 პროფესორი და სტუდენტი, აგრეთვე სხვა ორგანიზაციების 6 წარმომადგენელი.

სარედაქციო კოლეგიის მუშაობაში ქართველ მეცნიერებთან ერთად აქტიურად მონაწილეობდნენ: პოლონეთის რესპუბლიკის ბელოსტოკის ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორები მარტა კოსიორ-კაზბერუკი (რექტორი), ლებ დზიენისი, ანატოლი გურინოვიჩი და ამერიკის შეერთებული შტატების სან დიეგოს შტატის უნივერსიტეტის პროფესორი იანუშ სუპერნაკი.

ავტორები დიდ მადლობას უხდიან არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის სამეცნიერო ტერმინოლოგიისა და თარგმნითი ლექსიკონების განყოფილების მეცნიერ თანამშრომელებს – ნინო დათეშიძეს, ნათელა მუზაშვილს, მარინე ოსაძეს, ლია ქაროსანიძეს – ტექსტის რედაქტირების, საქმიანი შენიშვნებისა და სასარგებლო რჩევებისათვის, რომელთა ნაწილი გავითვალისწინეთ კიდევ ჩვენს ნაშრომში.

სამშენებლო ენციკლოპედიური ლექსიკონი არის პირველი სრულყოფილი დასურათებული ლექსიკონი ქართულ ენაზე, რომელიც მოემსახურება სამშენებლო საქმით დაინტერესებულ ქართველ მომხმარებელს: ინჟინრებს, დოქტორანტებს, მაგისტრანტებს, ბაკალავრებს, არქიტექტორებს,

დამპროექტებლებს, სამუშაოთა მწარმოებლებს, სამშენებლო სფეროში მოღვაწე მეცნიერებსა და ექსპერტებს, ბიზნესმენებს, ინვესტორებს, საჯარო რეესტრს, სანოტარო ბიუროებს, ადვოკატებს, სასამართლოებს, პროკურატურას, სამინისტროებს, ქალაქებისა და რაიონების მუნიციპალურ სამსახურებს, ჟურნალისტებს, მშენებელ მუშებს და ა.შ. შესაბამისად, ქართულ ენაზე შედგენილი სამშენებლო ენციკლოპედიური ლექსიკონის მომზადება და გამოცემა უდავოდ დიდი ეროვნული საქმეა.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

სამშენებლო ენციკლოპედიური ლექსიკონი

ტომი I

ა - გ

პროფესორ დავით გურგენიძისა და პროფესორ თამაზ ხმელიძის
საერთო რედაქციით

დამტკიცებულია საქართველოს
ტექნიკური უნივერსიტეტის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს
მიერ. 05.07.2019, ოქმი №2

თბილისი
2020

Georgian Technical University

Building Encyclopedic Dictionary

Volume I

A – G

Under the general editorship of
Professors David Gurgenzidze and Tamaz Khmelidze

Approved by Editorial-
Publishing Council of
Georgian Technical University
05.07.2019, №2

Tbilisi 2020